

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Κουλαφέτη
Τηλέφωνο: 2131516209
e-mail: yperts@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ. 1839Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης
της Φτώχειας

ΘΕΜΑ: «Στις τελευταίες θέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Ελλάδα στη φτώχεια».

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. **1329/19-11-2021 Ερώτηση.**

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ. Γιώργο Μουλκιώτη και Κώστα Σκανδαλίδη, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με το άρθρο 214 του ν.4512/2018 (Α' 5), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αναμορφώθηκε το καθεστώς για τα οικογενειακά επιδόματα με σκοπό τον εξορθολογισμό τους και την αντικατάστασή τους από ένα ενιαίο επίδομα παιδιού, το οποίο χορηγείται πλέον λαμβάνοντας υπόψη: τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων, το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα και την εισοδηματική κατηγορία κάθε οικογένειας. Έτσι, το επίδομα παιδιού καταβάλλεται στοχευμένα στις οικογένειες με παιδιά που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη ανάγκη και για το λόγο αυτό υπολογίζεται βάσει κλιμακούμενου εισοδηματικού κριτηρίου για την ενίσχυση των ασθενέστερων οικονομικά δικαιούχων. Η διαδικασία της χορήγησης επιδόματος παιδιού καθορίστηκε με την αρ.Γ.Π.οικ.Δ22/11/2705/58/2018 (57 Β') ΚΥΑ, όπως ισχύει.

Επιπλέον, με το ν.4659/2020 (Α' 21) θεσπίστηκε επίδομα γέννησης, ύψους δύο χιλιάδων 2.000,00 ευρώ, για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα, **παρέχεται με εισοδηματικά κριτήρια** (το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 40.000 ευρώ) και η διαδικασία χορήγησης του καθορίστηκε με την αρ.Δ11/οικ.8523/236/20(490Β') ΚΥΑ, όπως ισχύει.

Το εν λόγω επίδομα αποτελεί εκδήλωση της μέριμνας της Πολιτείας για την Ελληνική Οικογένεια, καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Συντάγματος, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί υποχρέωση του κράτους. Η θέσπιση του επιδόματος γέννησης συνιστά μέτρο ενίσχυσης της σύγχρονης δημογραφικής πολιτικής της χώρας επιτυγχάνοντας την προώθηση της γονεϊκότητας και ενισχύοντας την οικογενειακή και κοινωνική συνοχή.

Επίσης, στο πλαίσιο της δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» (η οποία συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Περιφερειών και από Εθνικούς πόρους) παρέχεται πρόσβαση των παιδιών σε δομές (όπως Παιδικοί Σταθμοί, Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών ΚΔΑΠ– ΚΔΑΠ-ΜΕΑ). Τα κριτήρια για την πρόσβαση παιδιών μέσω της προαναφερόμενης δράσης ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Επικρατείας, η οποία εκδίδεται υπό το συντονισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Σημειώνεται ότι για το σχολικό έτος 2021-2022 έχει εκδοθεί η με αριθμ. 78812/2021 (Β' 3116) ΚΥΑ.

Περαιτέρω, με το άρθρο 35 του ν.4704/2020 (Α' 133) θεσπίστηκε πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών μέσω παροχής θέσεων φροντίδας και φιλοξενίας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με στόχο την εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και την ενίσχυση της παιδικής προστασίας. Με το πρόγραμμα αυτό διευρύνεται ο κύκλος των ωφελούμενων δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και στις οικογένειες των υπαλλήλων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. (α' και β' βαθμού), ικανοποιώντας ένα πάγιο αίτημά τους.

Επιπλέον, αυξάνεται ο αριθμός των ωφελούμενων εργαζόμενων στον ιδιωτικό τομέα, με την ένταξη στο προαναφερόμενο πρόγραμμα και οικογενειών που λόγω εισοδήματος αποκλείστηκαν από τη συγχρηματοδοτούμενη δράση εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.

Κατ' εξουσιοδότηση του παραπάνω νόμου εκδόθηκαν για το σχολικό έτος 2021-2022 η αριθμ. 54128/2021 (Β' 3360) ΚΥΑ, σύμφωνα με την οποία το συνολικό οικογενειακό εισόδημα, ως κριτήριο για τη χορήγηση voucher, διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των παιδιών ως εξής:

- Έως (33.000,00) ευρώ για μητέρες που έχουν έως δύο (2) παιδιά
- Έως (36.000,00) ευρώ για μητέρες που έχουν έως τρία (3) παιδιά
- Έως (39.000,00) ευρώ για μητέρες που έχουν τέσσερα (4) παιδιά και

- Έως (42.000,00) ευρώ για μητέρες που έχουν από πέντε (5) και άνω.

Το πρόγραμμα λειτουργεί συμπληρωματικά και παράλληλα με τη δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής».

Στο πλαίσιο εξάλλου του Κρατικού Κατασκηνωτικού προγράμματος για τη φιλοξενία παιδιών, οικογενειών, ηλικιωμένων και Ατόμων με Αναπηρίες, με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, λειτουργούν σήμερα Παιδικές Εξοχές του Κρατικού Προγράμματος βάσει των διατάξεων του ν.749/1948 (Α' 200), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της χώρας σχετικά με την επικείμενη υλοποίηση της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά», με το άρθρο 53 του ν.4837/2021(Α' 178) το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) ορίστηκε ως Εθνικός Συντονιστής της εγγύησης για τα παιδιά. Σύμφωνα με την παρ. 2 του ως άνω άρθρου *«Αποστολή του Εθνικού συντονιστή είναι ο αποτελεσματικός συντονισμός και η παρακολούθηση της Εφαρμογής της σύστασης ΕΕ2021/1004 του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2021 (L223/14), καθώς και του εθνικού Σχεδίου Δράσης για την εφαρμογή της, με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών σε ανάγκη, την προώθηση της ένταξης αυτών, την αποφυγή και καταπολέμηση των διακρίσεων και του στιγματισμού τους»*.

Πέρα των ανωτέρω, οι εφαρμοζόμενες πολιτικές του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που σχετίζονται με θέματα που αφορούν σε άτομα και νοικοκυριά που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού είναι οι εξής:

A. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΚΡΑΙΑΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ:

1. ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

α.Περιγραφή

Το πρόγραμμα «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» (ΕΕΕ) υλοποιείται σε όλους τους δήμους της χώρας σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος, όπως ορίζονται στην υπ' αριθμ. Δ13/53923/23-7-2021 ΚΥΑ (Β' 3359). Τα νοικοκυριά εντάσσονται στο πρόγραμμα, εφόσον πληρούν αθροιστικά εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και κριτήρια διαμονής.

Εισοδηματική ενίσχυση (1^{ος} πυλώνας): Το ποσό που εγγυάται το πρόγραμμα για κάθε νοικοκυριό, ανάλογα με τον αριθμό και την ηλικία των μελών του, ορίζεται ως ακολούθως:

- Για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό: 200€ ανά μήνα.
- Για κάθε επιπλέον ενήλικο μέλος του νοικοκυριού: προσαύξηση του εγγυημένου ποσού κατά 100€ ανά μήνα.
- Για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού: προσαύξηση του εγγυημένου ποσού κατά 50€ ανά μήνα.

Το ποσό της εισοδηματικής ενίσχυσης παραμένει σταθερό για έξι μήνες και στη συνέχεια το νοικοκυριό μπορεί να υποβάλει εκ νέου αίτηση ένταξης στο πρόγραμμα.

Διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά (2^{ος} πυλώνας): Το Πρόγραμμα δεν έχει στόχο μόνο την οικονομική ενίσχυση των αιτούντων αλλά συνδυάζει και άλλες συμπληρωματικές κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές και αγαθά. Οι ωφελούμενοι του Προγράμματος ΕΕΕ έχουν δυνατότητα άμεσης ένταξης στο Πρόγραμμα Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), στο κοινωνικό τιμολόγιο παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας καθώς επίσης και απαλλαγής, κατά περίπτωση, από δημοτικά τέλη.

Διασύνδεση ωφελουμένων με υπηρεσίες ενεργοποίησης (3^{ος} πυλώνας): Στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης υποστήριξης των νοικοκυριών του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, οι ωφελούμενοι παραπέμπονται σε δράσεις ενεργοποίησης και ένταξης στην απασχόληση σε όλους τους δήμους της χώρας. Η υλοποίηση του προγράμματος διασύνδεσης περιλαμβάνει:

- Ενημέρωση για Υπηρεσίες 2ου Πυλώνα στο πλαίσιο συνεδρίας με τον ωφελούμενο στην Κοινωνική Υπηρεσία του δήμου ή το Κέντρο Κοινότητας και
- Δημιουργία Ατομικού Σχεδίου Δράσης (Α.Σ.Δ.) στο πλαίσιο συνάντησης των ωφελουμένων με Εργασιακό Σύμβουλο στα Κ.Π.Α. του Ο.Α.Ε.Δ.

Ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ καθώς και της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης έχουν προγραμματιστεί δράσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, επιδότησης της απόκτησης αδειών άσκησης επαγγελμάτων καθώς και επιδότησης επιχειρήσεων με το μη μισθολογικό κόστος για την πρόσληψη άνεργων ωφελουμένων του ΕΕΕ και αστέγων.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος EaSI (Employment and Social Innovation) για την «Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία», δηλαδή του χρηματοδοτικού μέσου που διαχειρίζεται άμεσα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εγκρίθηκε η

πρόταση που υπεβλήθη με επικεφαλής το Υπουργείο Εργασίας της Ιρλανδίας και στην οποία συμμετέχει και η Διεύθυνση Καταπολέμησης Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι μονογονείς και σκοπός του η δημιουργία ενός ολιστικού πλαισίου ενεργοποίησης και υποστήριξης της απασχολησιμότητας των μονογονιών μέσα από τη συνεργασία της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης με λοιπές υπηρεσίες και τοπικούς παράγοντες (μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς). Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί σε πιλοτικές ομάδες στην Ιρλανδία, η οποία θα είναι επικεφαλής του προγράμματος, στην Ελλάδα και τη Φινλανδία.

Μέτρα στο πλαίσιο αντιμετώπισης του κορωνοϊού:

Συνοπτικά:

- Προσαύξηση στην εισοδηματική ενίσχυση των πολυπρόσωπων νοικοκυριών στα οποία περιλαμβάνονταν ένα τουλάχιστον ανήλικο μέλος.
- Προσαύξηση στο διπλάσιο της οικονομικής ενίσχυσης των δικαιούχων συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας.

β. Στατιστικά στοιχεία

- Ετήσιος Προϋπολογισμός Προγράμματος έτους 2021: 850.000.000€
- Ετήσιο κόστος δαπάνης έτους 2020: 674.019.795,22€
- Αριθμός εγκεκριμένων αιτήσεων μηνός Δεκεμβρίου: 257.452
- Αριθμός μελών νοικοκυριών εγκεκριμένων αιτήσεων: 489.811

2. ΤΑΜΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΟΥΣ (ΤΕΒΑ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής

α. Περιγραφή

Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) αποτελεί ένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, το οποίο συμπληρώνοντας τη δράση των άλλων διαρθρωτικών ταμείων συμβάλλει στην ανακούφιση των χειρότερων μορφών φτώχειας. Το ΤΕΒΑ υποστηρίζει μέσω Εθνικών Συστημάτων την προμήθεια, μεταφορά, αποθήκευση και διανομή τροφίμων και βασικής υλικής συνδρομής, καθώς και την υλοποίηση συνοδευτικών μέτρων. Με την αριθ. 17108/875/2017 (Β' 1474) υπουργική απόφαση, όπως ισχύει, οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος εξισώθηκαν με αυτές του ΕΕΕ, διασυνδέοντας την πλατφόρμα εισαγωγής των ωφελουμένων του ΤΕΒΑ με αυτή του ΕΕΕ και απλοποιώντας τις διαδικασίες διασταύρωσης στοιχείων.

Διανομή Τροφίμων και Βασικής Υλικής Συνδρομής

- Στους ωφελούμενους του προγράμματος παρέχονται τρόφιμα, είδη οικιακού καθαρισμού, προσωπικής υγιεινής και βρεφικά είδη ανάλογα σε ποσότητα με τον αριθμό των μελών της ωφελούμενης μονάδας.
- Στους αστέγους παρέχονται έτοιμα γεύματα μέσω συσσιτίων και είδη προσωπικής υγιεινής σε ατομική συσκευασία.

Συνοδευτικά Μέτρα

Τα επιλέξιμα Συνοδευτικά Μέτρα και για τις δύο κατηγορίες στερήσεων, ενδεικτικά είναι τα εξής:

- Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης παιδιών σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο οικογένειας (ή και σε μονήρη άτομα)
- Διατροφικές συμβουλές (συμβουλές υγιεινής διατροφής)
- Συμβουλές διαχείρισης οικογενειακού προϋπολογισμού
- Νομική συνδρομή
- Κοινωνικά φροντιστήρια

β. Στατιστικά στοιχεία

- Αριθμός εγκεκριμένων αιτήσεων: 213.685
- Αριθμός μελών νοικοκυριών εγκεκριμένων αιτήσεων: 406.543

B. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ-ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΣΤΕΓΙΑΣ

Οι κύριοι άξονες των κοινωνικών πολιτικών στέγασης και των πολιτικών για την καταπολέμηση της αστεγίας είναι οι ακόλουθοι:

Άξονας Α: Πρόληψη της αστεγίας

- Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα για νοικοκυριά που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας (όπως περιγράφεται παραπάνω).
- Επίδομα στέγασης για νοικοκυριά που διαμένουν σε μισθωμένη κατοικία. Το ύψος του επιδόματος στέγασης ανέρχεται σε 70€ έως 210€ μηνιαίως. Συγκεκριμένα, από τον Μάρτιο του 2019 έχει ξεκινήσει η υλοποίηση του Επιδόματος Στέγασης (ΚΥΑ 10747/256/6-3-2019, ΦΕΚ 792 Β'). Το επίδομα δίνεται σε νοικοκυριά που μισθώνουν την πρώτη κατοικία τους και πληρούν αθροιστικά, εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και κριτήρια διαμονής, κατόπιν υποβολής αίτησης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του προγράμματος. Η διάρκεια ισχύος της αίτησης είναι έξι μήνες και στη

συνέχεια το νοικοκυριό μπορεί να υποβάλει εκ νέου αίτηση ένταξης στο πρόγραμμα.

Στατιστικά Στοιχεία:

- Ετήσιος προϋπολογισμός 2021: 402.000.000,00€
- Ετήσιο κόστος 2020: 355.000.000,00€
- Αριθμός εγκεκριμένων αιτήσεων (Δεκέμβριος 2020): 247.526
- Αριθμός μελών νοικοκυριών εγκεκριμένων αιτήσεων (Δεκέμβριος 2020): 636.142

Άξονας Β. Παρέμβαση στην κρίση

- Λειτουργία δομών αστέγων, ήτοι Υπνωτηρίων, Ανοικτών Κέντρων Ημέρας Αστέγων, Ξενώνων Μεταβατικής Φιλοξενίας και Υποστηριζόμενων Διαμερισμάτων για αστέγους, καθώς και δομών παροχής βασικών αγαθών (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Φαρμακεία, FEAD). Η συνολική δυναμικότητα των Υπνωτηρίων και των Ξενώνων Μεταβατικής Φιλοξενίας ανέρχεται σε 1.144 κλίνες.
- **Δράσεις στο πλαίσιο αντιμετώπισης του κορωνοϊού:**
 - Δημιουργία νέων προσωρινών και μόνιμων δομών φιλοξενίας
 - Λήψη μέτρων για την αποφυγή διασποράς εντός των δομών φιλοξενίας (υγειονομικά μέτρα, διανομή rapid test, προγραμματισμός εμβολιασμών)
 - Εντατικοποίηση της συνεργασίας με τους ΟΤΑ και τους φορείς παροχής υπηρεσιών σε αστέγους.

Άξονας Γ. Άμεση μετάβαση σε αυτόνομη διαβίωση και προώθηση στην απασχόληση

Το πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους», το οποίο εμπνέεται από την προσέγγιση housing first και αποσκοπεί στην ενίσχυση της δυνατότητας κοινωνικής επανένταξης ατόμων και οικογενειών που διαβιούν σε συνθήκες αστεγίας, θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 15 του ν.4756/2020 (Α' 235) ως πάγια πολιτική του κράτους για την καταπολέμηση της αστεγίας. Το πρόγραμμα θα προκηρύσσεται ανά διετία με στόχο την ένταξη σε αυτό 600 νοικοκυριών/800 ωφελουμένων και προϋπολογισμό 10.000.000,00€.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τρεις πυλώνες:

- Επιδότηση ενοικίου για διάστημα 24 μηνών, καθώς και κάλυψη δαπανών για οικοσκευή και λοιπές λειτουργικές ανάγκες του νοικοκυριού.
- Παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης και διασύνδεσης με συμπληρωματικές κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες, μεταξύ άλλων το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και το επίδομα στέγασης.
- Υπηρεσίες ενεργοποίησης, κατάρτισης και προώθησης στην εργασία, μεταξύ άλλων, επιδότηση εργασίας, κάλυψη μη μισθολογικού κόστους, επιδότηση για δημιουργία επιχείρησης κτλ.

Άξονας Δ. Καταγραφή – Διασύνδεση

- Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για τη διασύνδεση δομών αστέγων και την καταγραφή στεγαστικών αιτημάτων (υπό υλοποίηση)
- Καταγραφή νοικοκυριών που διαβιούν σε συνθήκες στεγαστικής επισφάλειας (υπό υλοποίηση).

Στόχος η έγκαιρη διάγνωση και πρόληψη της αστεγίας σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες που διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία. Η καταγραφή θα διεξάγεται από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες με δομημένο ερωτηματολόγιο από την πλατφόρμα του επιδόματος στέγασης.

Νέες δράσεις

Δημιουργία δικτύου κοινωνικής/οικονομικά προσιτής κατοικίας.

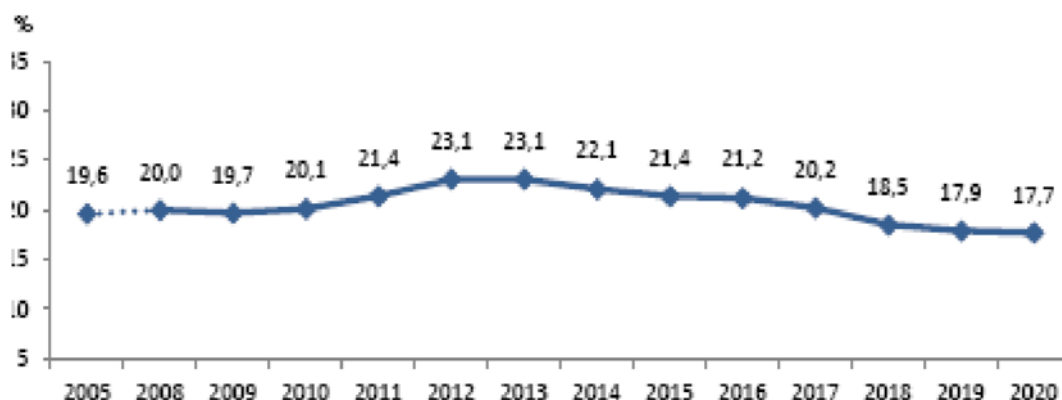
Έχει προγραμματιστεί για ένταξη στη νέα προγραμματική περίοδο του Ταμείου Ανάκαμψης πιλοτικό πρόγραμμα με τίτλο «Δημιουργία δικτύου κοινωνικής / οικονομικά προσιτής κατοικίας». Στοχεύει στην πρόληψη και αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν έλλειψη στέγης μέσω της ένταξης μέρους του αδρανούς ιδιωτικού και δημόσιου στεγαστικού αποθέματος σε ένα σχήμα οικονομικά προσιτής ενοικιαζόμενης κατοικίας. Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 1.000.000€ για 100 διαμερίσματα, (10.000€ επιδότηση επισκευών ή και ενεργειακής αναβάθμισης ανά διαμέρισμα για 70 διαμερίσματα στο Δήμο Αθηναίων και 30 διαμερίσματα στο Δήμο Θεσσαλονίκης).

Στατιστικά στοιχεία

Σύμφωνα με το Δελτίο Τύπου που δημοσίευσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) «Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών: 2020» στις 23.09.2021, παρατηρείται ότι το έτος 2020 (περίοδος αναφοράς εισοδήματος 2019)

ποσοστό 17,7% του συνολικού πληθυσμού της χώρας ήταν σε κίνδυνο φτώχειας. Ο δείκτης σημείωσε μείωση κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2019. Ο δείκτης αυτός, που κατά το έτος 2005 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2004) ανερχόταν στο 19,6%, σημείωσε αυξητική πορεία έως το έτος 2012, όπου εκτιμήθηκε στο 23,1%, ενώ άρχισε να μειώνεται από το έτος 2014, όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 1.

Γράφημα 1. Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας: 2005, 2008-2020

Επίσης, με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 1 που ακολουθεί, διαπιστώνεται πως τα αντίστοιχα ποσοστά του κινδύνου φτώχειας ανά φύλο και ομάδα ηλικιών στη χώρα εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με το 2019, με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 65+, η αύξηση της οποίας οφείλεται στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών της ομάδας αυτής.

Πίνακας 1. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανά φύλο και ομάδα ηλικιών: 2015-2020

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ Ελλάδα 2015-2020																		
Ομάδες ηλικιών	Σύνολο						Άνδρες						Γυναίκες					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Σύνολο	21,4 %	21,2 %	20,2 %	18,5 %	17,9 %	17,7 %	21,5 %	21,2 %	20,2 %	18,5 %	17,7 %	17,5 %	21,2 %	21,2 %	20,2 %	18,5 %	18,0 %	17,8 %
0-17	26,6 %	26,3 %	24,5 %	22,7 %	21,1 %	20,9 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18-64	22,5 %	22,7 %	21,7 %	19,8 %	18,9 %	18,4 %	22,6 %	22,8 %	21,8 %	19,7 %	18,7 %	18,3 %	22,1 %	22,7 %	21,8 %	19,9 %	19,2 %	18,6 %
65+	13,7 %	12,4 %	12,4 %	11,6 %	12,2 %	13,0 %	11,9 %	10,0 %	11,1 %	10,4 %	10,9 %	10,9 %	15,2 %	13,8 %	11,1 %	12,6 %	13,4 %	14,8 %

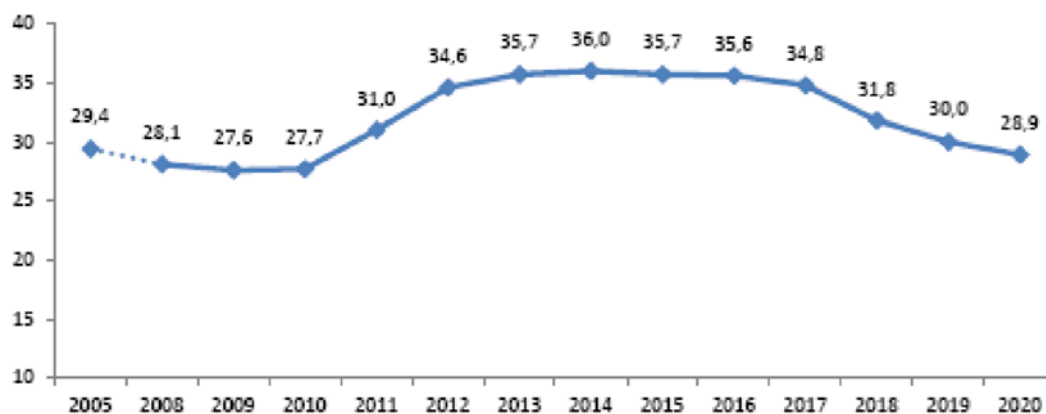
Ο κίνδυνος φτώχειας για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών (παιδική φτώχεια) ανέρχεται σε 20,9% σημειώνοντας πτώση κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2019, όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Πληθυσμός ηλικίας 0-17 ετών σε κίνδυνο φτώχειας: 2008-2020

Πίνακας 2: Πληθυσμός ηλικίας 0-17 ετών σε κίνδυνο φτώχειας (παιδική φτώχεια) Ελλάδα, 2008-2020	
Έτος	Σύνολο
2008	23,0%
2012	26,9%
2013	28,8%
2014	25,5%
2015	26,6%
2016	26,3%
2017	24,5%
2018	22,7%
2019	21,1%
2020	20,9%

Με βάση τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών 2020, ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό ανέρχεται σε ποσοστό 28,9% του πληθυσμού της χώρας (3.043.869 άτομα) παρουσιάζοντας μείωση σε σχέση με το 2019 κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες (3.161.936 άτομα που αντιστοιχούσαν στο 30% του πληθυσμού). Το Γράφημα 2 παρουσιάζει την εξέλιξη του δείκτη την τελευταία δεκαετία.

Γράφημα 2. Ποσοστό (%) πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό: 2005, 2008-2020

Πίνακας 3. Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό, κατά συνιστώσα: 2017-2020

Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό, κατά συνιστώσα: 2017-2020												
Δείκτης	Σύνολο				Γυναίκες				Άνδρες			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού	34,80%	31,80%	30,00%	28,90%	35,70%	32,60%	30,80%	29,90%	33,90%	30,90%	29,20%	28,00%
Πληθυσμός κίνδυνο φτώχειας	20,20%	18,50%	17,90%	17,70%	20,20%	18,50%	18,00%	17,80%	20,20%	18,50%	17,70%	17,50%
Πληθυσμός σε υλική στέρηση	21,10%	16,70%	16,20%	16,60%	21,20%	16,50%	16,50%	17,00%	21,00%	17,00%	15,90%	16,10%
Πληθυσμός 0-59 ετών που ζει σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση Εργασίας	15,60%	16,30%	15,60%	12,60%	17,00%	18,10%	17,30%	13,70%	14,20%	14,50%	14,00%	11,50%

Σε επίπεδο Περιφερειών, το ποσοστό κινδύνου φτώχειας μειώθηκε σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό του 2019, σε πέντε (5) Περιφέρειες (Αττικής, Ιονίων Νήσων, Κρήτης, Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας), ενώ παρέμεινε αμετάβλητο στην Περιφέρεια Ηπείρου. Αντίθετα, σε επτά (7) Περιφέρειες (Θεσσαλίας, Πελοποννήσου, Κεντρικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας και Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης) το ποσοστό κινδύνου φτώχειας αυξήθηκε το 2020.

Πίνακας 4. Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ανά Περιφέρεια

Ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ανά Περιφέρεια	2019	2020
ΑΤΤΙΚΗ	13,7%	12,1%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	13,9%	10,0%
ΚΡΗΤΗ	15,2%	14,1%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	16,9%	14,0%
ΗΠΕΙΡΟΣ	17,4%	17,4%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	17,9%	17,7%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	19,0%	19,1%
ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	19,7%	20,4%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	20,3%	19,9%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	20,6%	21,7%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	20,7%	21,4%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	21,6%	25,3%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	23,8%	27,0%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	24,3%	26,1%

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η διαρκής μείωση των προαναφερθέντων ποσοστών φανερώνει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μέσω των προγραμμάτων και πολιτικών που υλοποιεί σε εθνικό επίπεδο. Αξίζει να αναφερθεί ότι το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιδομάτων και των συντάξεων στο συνολικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών) ανέρχεται σε 48,3% ενώ, όταν περιλαμβάνονται μόνο οι συντάξεις και όχι τα κοινωνικά επιδόματα, μειώνεται στο 23,5%. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανέρχεται σε 17,7%, ως εκ τούτου διαπιστώνεται ότι τα κοινωνικά επιδόματα συμβάλλουν στη μείωση του ποσοστού του κινδύνου φτώχειας κατά 5,8 ποσοστιαίες μονάδες ενώ, εν συνεχεία, οι συντάξεις κατά 24,8 ποσοστιαίες μονάδες. Το σύνολο των κοινωνικών μεταβιβάσεων μειώνει το ποσοστό του κινδύνου φτώχειας κατά 30,6 ποσοστιαίες μονάδες.

Πέραν της αποδεδειγμένης προστιθέμενης αξίας της επιδοματικής πολιτικής, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στο κείμενο της νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας που εκπόνησε, έχει αποτυπώσει και περιγράψει τις στρατηγικές του επιλογές για τη νέα προγραμματική περίοδο μέσω της ανάπτυξης μίας ολοκληρωμένης πολιτικής πρόληψης και

καταπολέμησης του εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού, κυρίως των ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, που διαβιούν στην Ελλάδα.

Σε αυτήν καταγράφονται οι βασικές αρχές, στρατηγικοί στόχοι, πολιτικές προτεραιότητες, δράσεις και προγράμματα επί των οποίων αναπτύσσεται ο κάθετος σχεδιασμός (up – bottom) μέτρων και δράσεων των Περιφερειών στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής. Ο σχεδιασμός των Περιφερειών στηρίζεται, αφενός, στον οδικό χάρτη που χαράσσει η νέα Στρατηγική, αφετέρου λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες, ισχύουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζει η καθεμία από αυτές (bottom – up). Ο συντονισμός, η ευθυγράμμιση και η συμπληρωματικότητα των υλοποιούμενων και σχεδιαζόμενων μέτρων και δράσεων,

μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου και πιο συγκεκριμένα, μεταξύ της διοίκησης κυβερνητικού και αυτοδιοικητικού επιπέδου, συμβάλει καθοριστικά στην αποφυγή τυχόν αλληλοεπικαλύψεων και επιτρέπει τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων ανάπτυξης δράσεων με πολλαπλασιαστικά οφέλη για τις ειδικές και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού που αποτελούν ταυτόχρονα και τους λήπτες των προσφερόμενων υπηρεσιών. Ο περιφερειακός σχεδιασμός, με τον τρόπο αυτό οδηγεί στην ανάπτυξη των πλέον διαχειρήσιμων και προσβάσιμων υπηρεσιών για αυτούς, αναγνωρίζοντας τις διαπιστωμένες ανάγκες τους υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων συνθηκών που αναπτύσσονται σε κάθε Περιφέρεια.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ανταποκρινόμενο στις επιταγές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του πρόσφατου Σχεδίου Δράσης για την εφαρμογή του, θέτει σε προτεραιότητα την εφαρμογή της Πρωτοβουλίας για την Εγγύηση για το Παιδί, καθώς και της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία, την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύστασης για τους Ρομά, την αξιοποίηση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της αστεγίας, την ανάπτυξη πρωτοβουλίας για την μακροχρόνια φροντίδα και την χρήση των ευρωπαϊκών πόρων μέσω των εθνικών σχεδίων για το RRF, του EKT+, των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των ΠΕΠ.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ